

“România Durabilă” (SIPOCA 613)

Valurile de cercetare sociologică

RD23

ODD 16 In Depth

(iulie 2021)

Narativ de sinteză și concluzii

Livrabil

luna august 2021

A 23-a cercetare sociologică din cadrul proiectului “România Durabilă” SIPOCA 613, cu indicativul RD23, a avut drept scop continuarea măsurării la nivel detaliat, în adâncime („*in depth*”), a opiniei publice privind aspecte din cadrul celui de-al 16-lea Obiectiv de Dezvoltare Durabilă din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) – ODD 16 „Pace, justiție și instituții eficiente”, focalizându-se pe temele: „Siguranța cetățeanului”, „Infraționalitate și combaterea violenței” și „Corupție”.

Metodologie

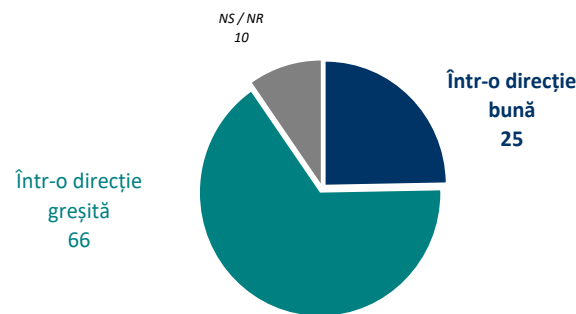
Pe baza structurii obiectivelor de dezvoltare durabilă și a temelor de preocupare instituțională aferente acestora, așa cum sunt ele explicitate în SNDDR 2030 (pp. 37-41), echipa ARDA, împreună cu partenerii din cadrul SGG (DSG și DDD), a operaționalizat o listă de indicatori de opinie publică, pe următoarele teme de interes:

- Identificarea percepției populare asupra infraționalității în România;
- Identificarea percepției populare asupra siguranței cetățeanului în România;
- Identificarea percepției cetățenilor asupra stării de fapt a justiției în România.

1. Climatul social general

Q01 DIRECȚIA LUCRURILOR

Q01. În general, considerați că România în momentul de față se îndreaptă într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

Procentajele răspunsurilor la întrebarea privitoare la climatul social general din Barometrul RD23 (iulie 2021) sunt identice cu cele de la Barometrul precedent. Dintre respondenți, 65% considerau că România se îndreaptă într-o direcție greșită și doar 25% într-o direcție bună.

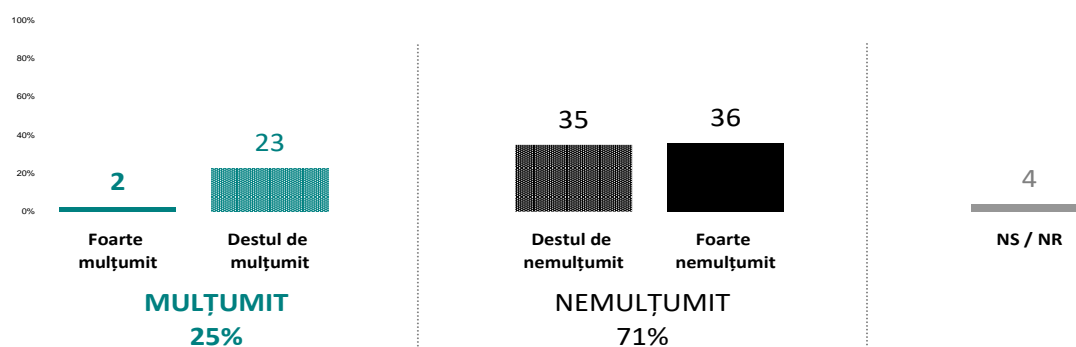
Cauza este, probabil, consecința unor dispute politice excesive într-o perioadă scurtă de timp. Perioada de vară ar trebui să liniștească aceste turbulențe, în barometrele următoare, dacă nu intervin probleme sociale mai grave.

Subliniem, în continuare, că starea de spirit generală a oamenilor se reflectă și în aprecierile asupra problemelor sectoriale pe care le analizăm în acest proiect.

2. Percepții asupra infraționalității și siguranței cetățeanului România

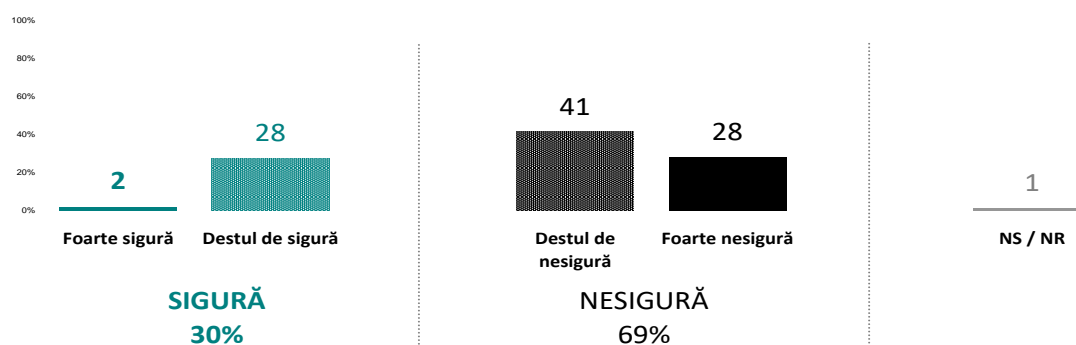
În mod similar cu toate celelalte răspunsuri la întrebările de tipul „Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român cu privire la...”, și în privința siguranței cetățeanului și combaterii infraționalității opiniile exprimate au un scor net puternic negativ.

Q02. Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român privind protejarea siguranței cetățeanului și combaterea infracțiunilor în România?

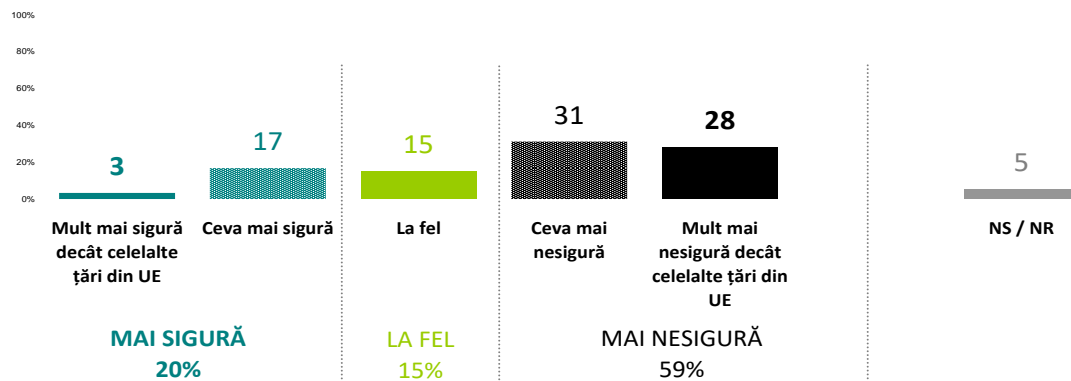
Scorul net de -46 pp este mai accentuat negativ decât cel referitor la protecția ariilor naturale protejate sau a animalelor sau plantelor sălbatice (domenii mai periferice ale preocupărilor uzuale ale cetățenilor, sondate în Barometrele RD 21 și RD 22), dar mai puțin negativ decât în cazul temelor sensibile, de exemplu, protejarea pădurilor.

Q03. Cât de sigură considerați că este în momentul de față viața în România pentru cetățeanul obișnuit, din punct de vedere al infraționalității și al siguranței cetățeanului?

Previzibil, percepția dominantă este a nesiguranței, 69% dintre respondenți considerând că viața în România, pentru cetățeanul obișnuit, este nesigură din punct de vedere al infracționalității, față de 30% care sunt de părere că viața este sigură. Ca și la întrebarea precedentă, se remarcă o diferență foarte mare între extreme. Doar 2% dintre cei chestionați consideră că viața este „foarte sigură”, față de 28% care o consideră „foarte nesigură”.

Q04. Cât de sigură considerați că este viața în România, din punct de vedere al infracționalității și al siguranței cetățeanului, în comparație cu celelalte țări din Uniunea Europeană?

În comparație cu celelalte țări din Uniunea Europeană, majoritatea românilor (59%) consideră că viața în România este mai nesigură, față de 20% care consideră că este mai sigură și de 15% care apreciază că este la fel de sigură ca în restul Uniunii Europene.

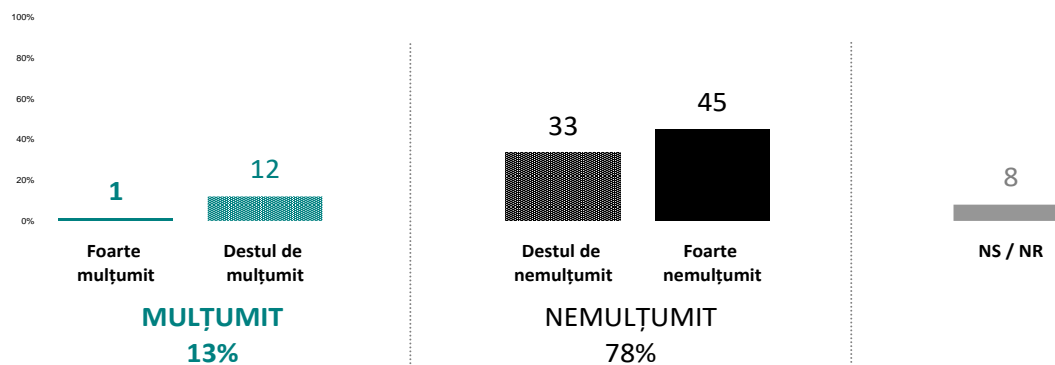
În general, percepția asupra situației siguranței cetățeanului în România este grevată de doi factori negativi. Pe de-o parte, există o percepție relativ corectă a sărăciei relative a României față de majoritatea celorlalte țări din UE. Această percepție de bază deformează în sens negativ toate comparațiile care se fac între țara noastră și țările Uniunii. Cu alte cuvinte: dacă România este mai săracă decât celelalte țări, atunci toate situațiile din România sunt mai proaste/negative decât în celelalte țări.

Pe de altă parte, percepția asupra siguranței cetățeanului este una dintre cele mai susceptibile la influența mediatică. Or, mediatizarea evenimentelor violente sau cu conținut infracțional din spațiul intern este mult mai frecventă.

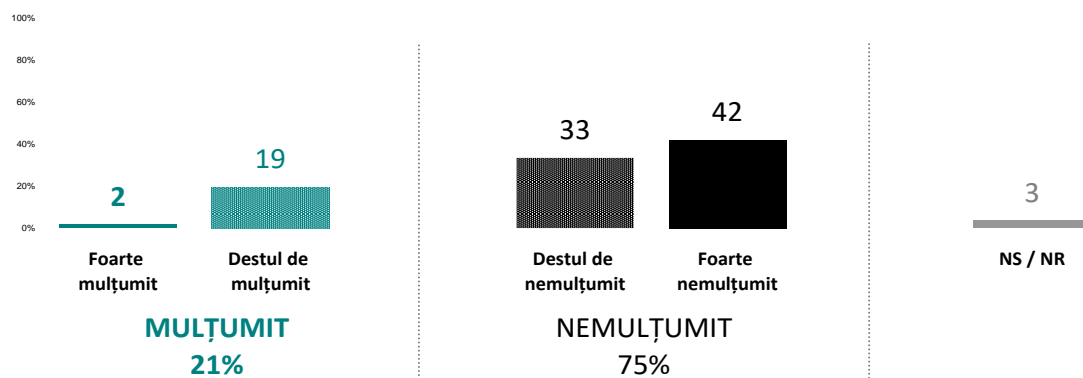
Q 05 – Q 07

Acest pachet de întrebări se referă la trei situații particulare ale siguranței cetățeanului.

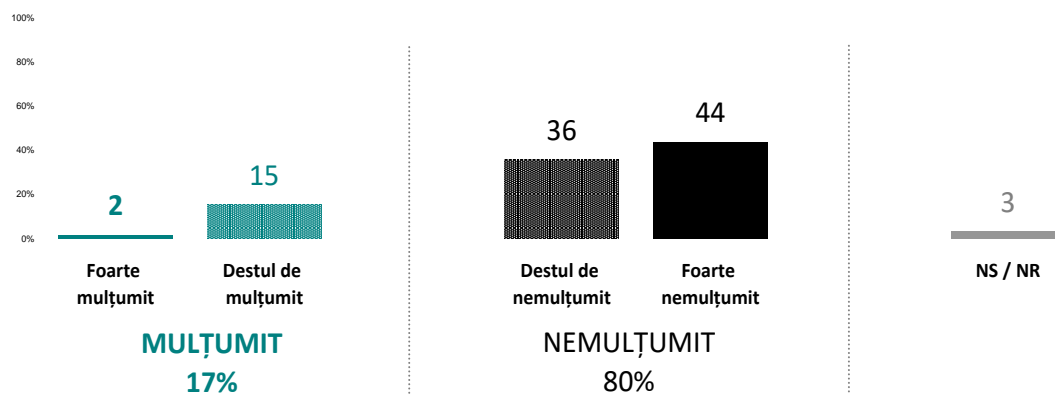
Q05. Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român privind combaterea traficului de persoane?

Q06. Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român privind combaterea violenței și abuzului împotriva copiilor?

Q07. Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român privind combaterea violenței și abuzului împotriva femeilor?

În toate cele trei grafice, scorul net este mai negativ decât în cazul întrebării generale **Q 03**.

Cel mai negativ scor (-65 pp) se referă la activitatea statului român privind combaterea traficului de persoane. Urmează (-63 pp) aprecierea față de activitatea statului român privind combaterea violenței și abuzurilor împotriva femeilor. După care, se situează aprecierea privind combaterea violenței și abuzurilor împotriva copiilor (-55 pp).

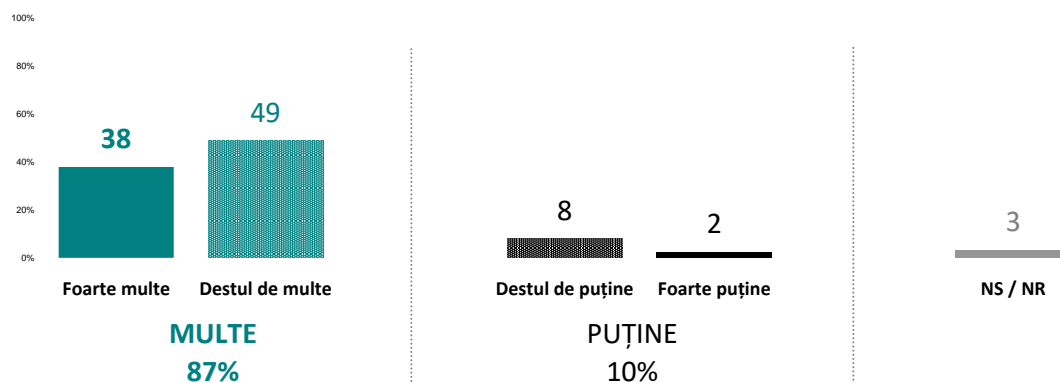
După cum se observă, toate aceste situații grave sunt percepute ca fiind gestionate extrem de prost de către instituțiile statului. În toate cele trei cazuri, procentajul celor „foarte mulțumiți” (1-2%) este, practic, neglijabil. De asemenea, procentajele NS/NR sunt mici, prin urmare respondenții tind să aibă o părere bine conturată asupra acestor chestiuni.

Q 08 – Q 15

În acest pachet de întrebări, se solicită estimarea respondenților asupra frecvenței/numărului unor infracțiuni ce țin de siguranța cetățeanului în România.

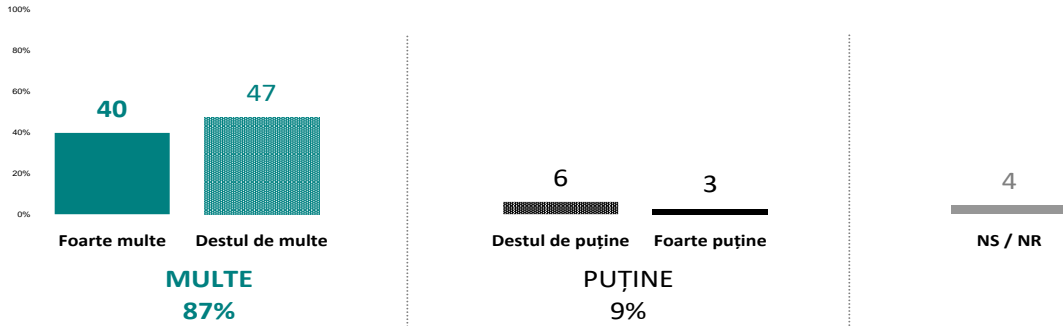
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q08. Loviri sau alte violențe

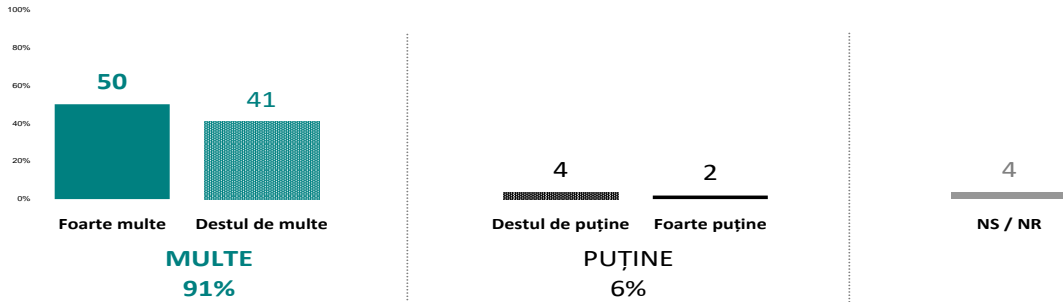
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q09. Tâlhării

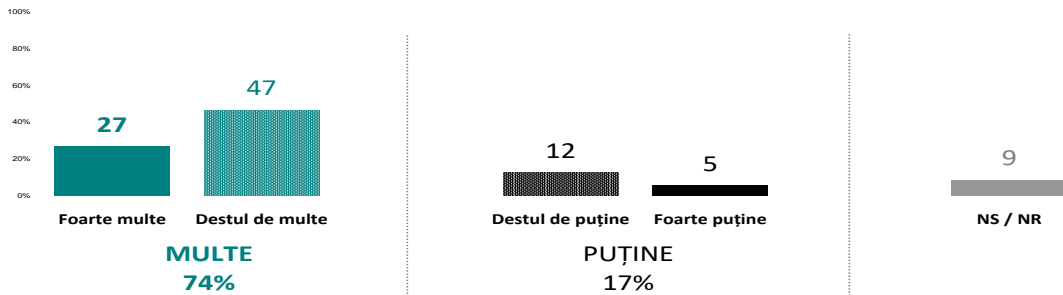
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q10. Furturi

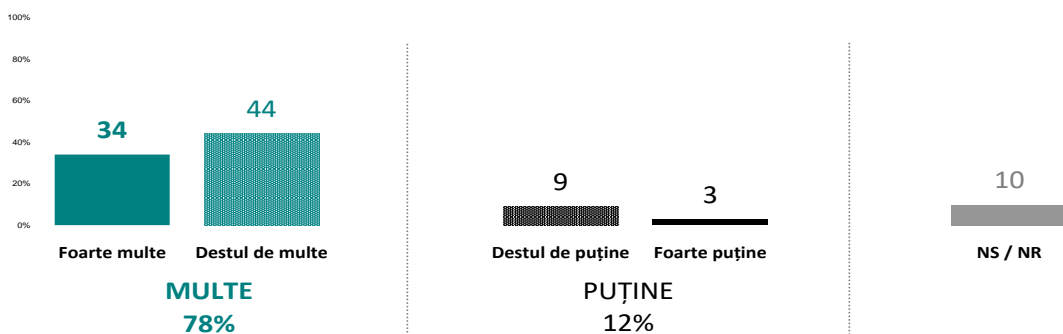
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q11. Omoruri

În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

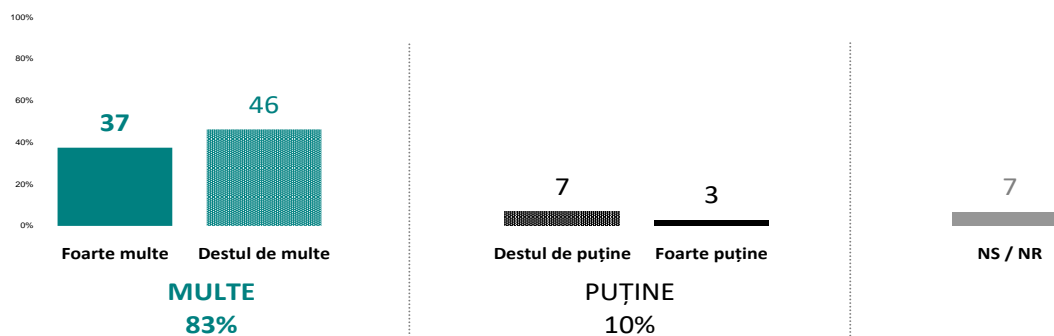
Q12. Trafic de persoane

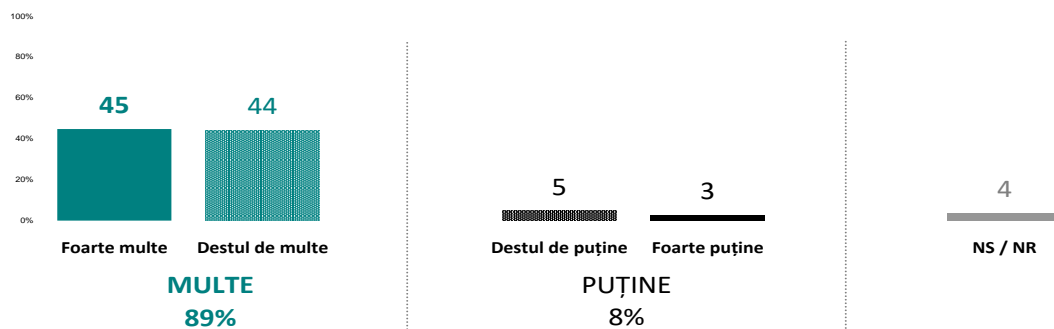
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q13. Violuri și agresiuni sexuale

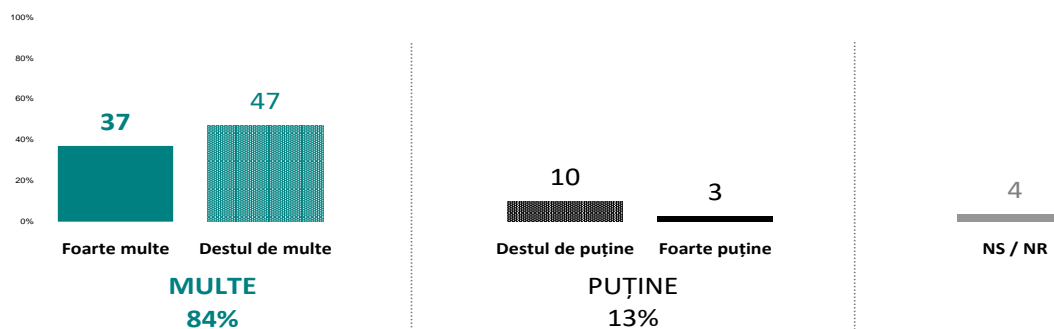
În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q14. Violențe și abuzuri asupra femeilor

În România, în momentul de față, cât de multe infracțiuni considerați că se comit ce țin de siguranța cetățeanului, dintre următoarele?

Q15. Violențe și abuzuri asupra copiilor

După cum se vede, în toate cazurile există o covârșitoare majoritate a celor care cred că în România se comit „multe” și „foarte multe” infracțiuni asupra siguranței cetățeanului. Așa cum sunt formulate întrebările, rezultă scoruri nete pozitive cuprinse între + 85 pp (furturi) și + 57 pp (omoruri). Aceste două exemple extreme reflectă, cumva și experiența personală directă a respondenților.

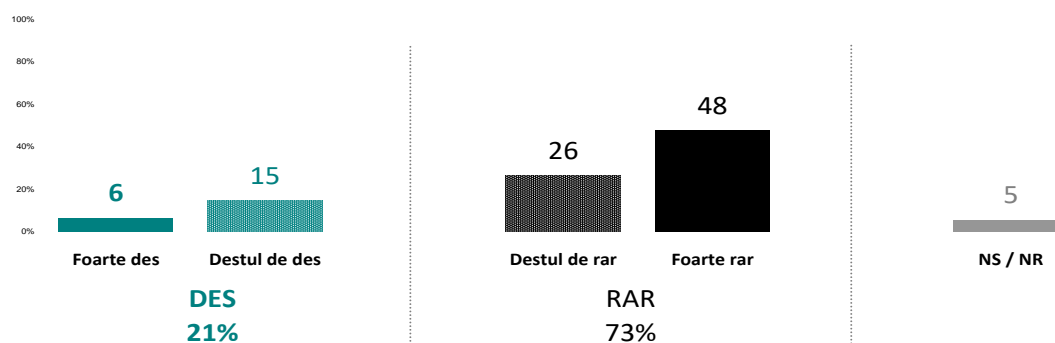
Furturile sunt situații care apar frecvent și care sunt, de cele mai multe ori, minore. Prin urmare, este rezonabil să considerăm că o parte a respondenților a suferit direct de pe urma unei asemenea infracțiuni. Cu cât gravitatea infracțiunii crește, observăm că scorul net reflectat de răspunsuri se micșorează. Este iarăși evident că cea mai mare parte a infracțiunilor grave este percepută prin intermediul mass media.

Putem face o mică speculație vizavi de experiența directă în percepția acestor infracțiuni observând raportul între categoria „foarte multe” și cea „destul de multe”. Situațiile în care procentajul răspunsurilor „foarte multe” este mai mare decât procentajul răspunsurilor „destul de multe” indică, foarte probabil, experiența directă a acestor infracțiuni (de exemplu, în cazurile „furturi” și „violențe și abuzuri asupra femeilor”).

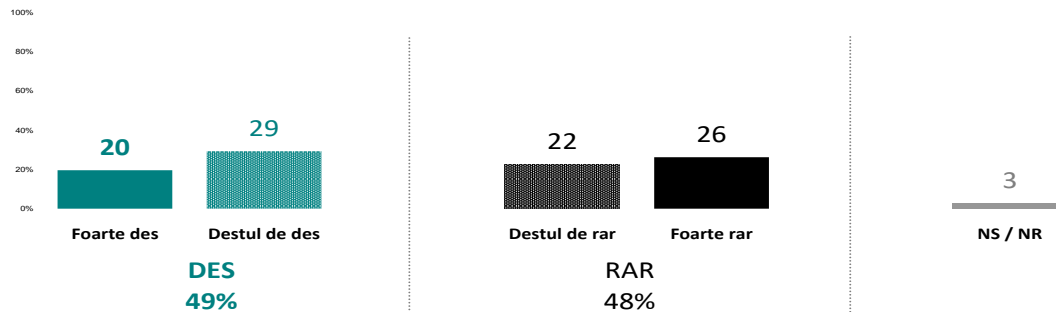
Q 16 - Q 22

În acest pachet de întrebări se solicită respondenților evaluarea frecvenței unor situații infracționale în vecinătatea locuinței lor. O asemenea evaluare exclude, în foarte mare măsură, influența mediatică și accentuează experiența directă, alături de comunicarea în cadrul comunității restrânse.

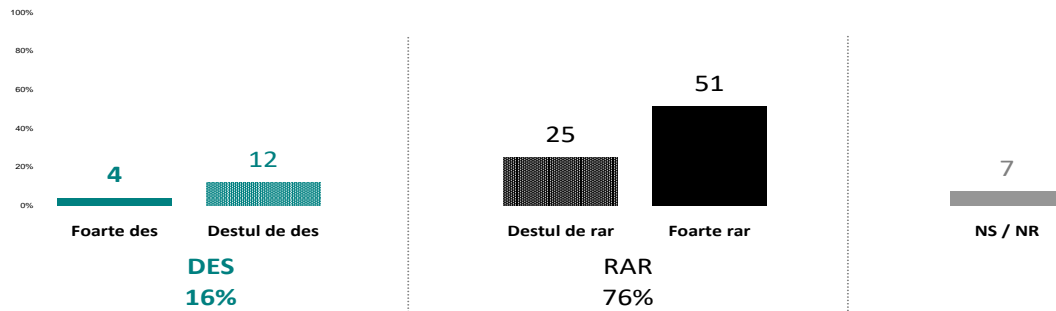
Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?
Q16. Furturi, jafuri, tâlhării

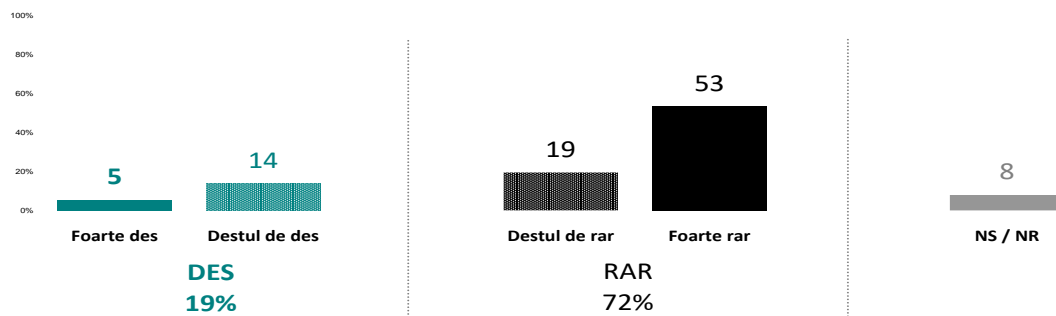
Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?
Q17. Consum de alcool pe străzi și în locuri publice

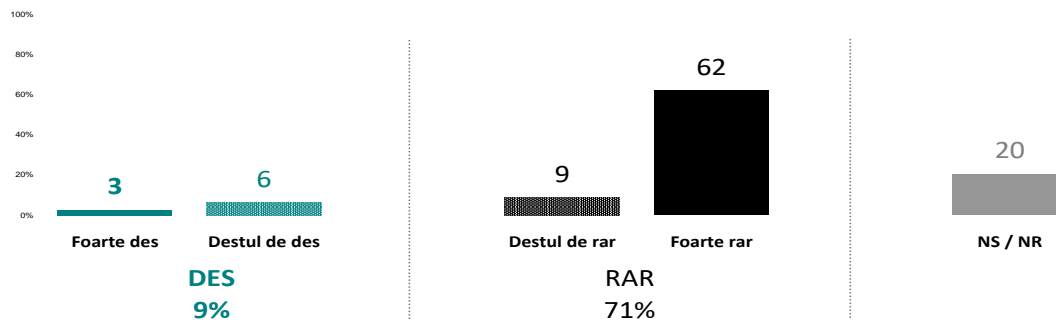
Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?
Q18. Poliția sau Jandarmeria se amestecă în viața privată a oamenilor

Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?
Q19. Comportament rasist, xenofob

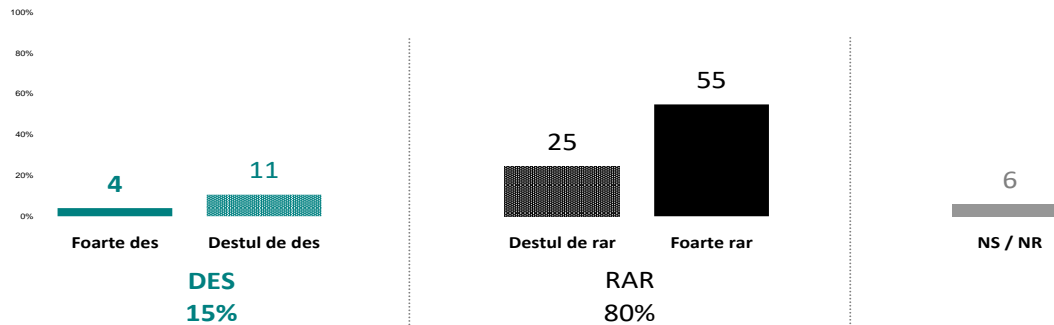

Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?
Q20. Vânzare de droguri pe stradă

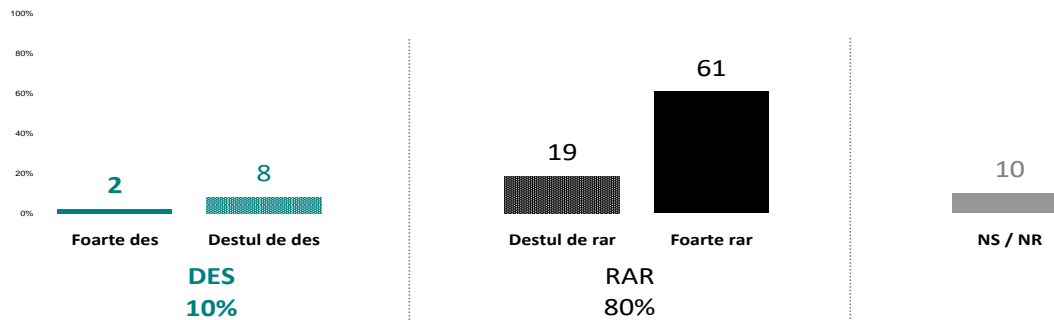
Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?

Q21. Violență și lupte pe stradă

Cât de des sau de rar se întâmplă următoarele lucruri în vecinătatea locuinței Dvs.?

Q22. Hărțuire sexuală

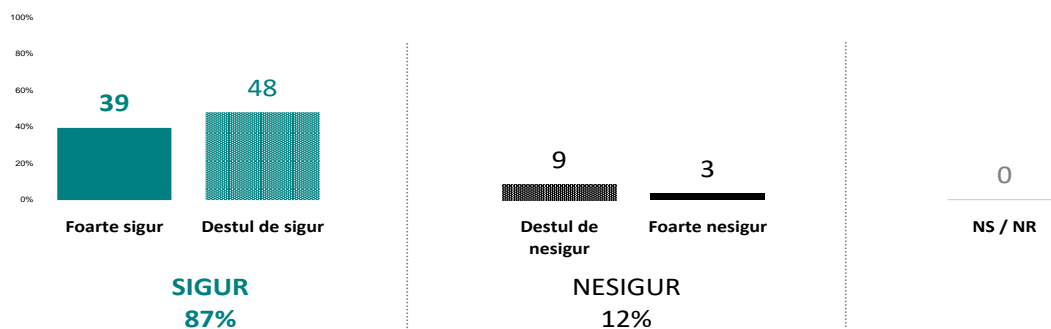

După cum se observă, evaluările din acest pachet de întrebări evidențiază o stare de fapt contrară celei percepute la modul general. În esență, românii percep spațiul din jurul locuinței ca preponderent sigur și ferit de evenimente infracționale grave. Acest lucru se manifestă prin scoruri nete puternic negative (evenimentele negative se petrec rar sau foarte rar).

Singura situație la care scorul net este pozitiv (+1 pp) se consemnează la întrebarea **Q 17**, referitoare la consumul de alcool pe străzi și în locuri publice, o situație benignă în raport cu celelalte.

În rest, scorul negativ cel mai mic (adică situațiile percepute ca fiind mai frecvente) se înregistrează la furturi și tâlhării (-52 pp) și la comportamentul rasist sau xenofob (-53 pp). Iar scorul negativ cel mai mare (-70 pp) la hărțuirea sexuală, care, iată, este percepută ca un fenomen rar.

Q23. Cât de în siguranță vă simțiți în cartierul / zona în care locuiți?

Această întrebare vine ca un corolar al pachetului de întrebări precedent, respondenții declarând în covârșitoare majoritate (87%) că se simt în siguranță în cartierul/zona în care locuiesc. Dintre cei 12% care consideră că nu se simt în siguranță în cartierul în care locuiesc, doar 3% sunt cei care spun că sunt „foarte nesiguri”.

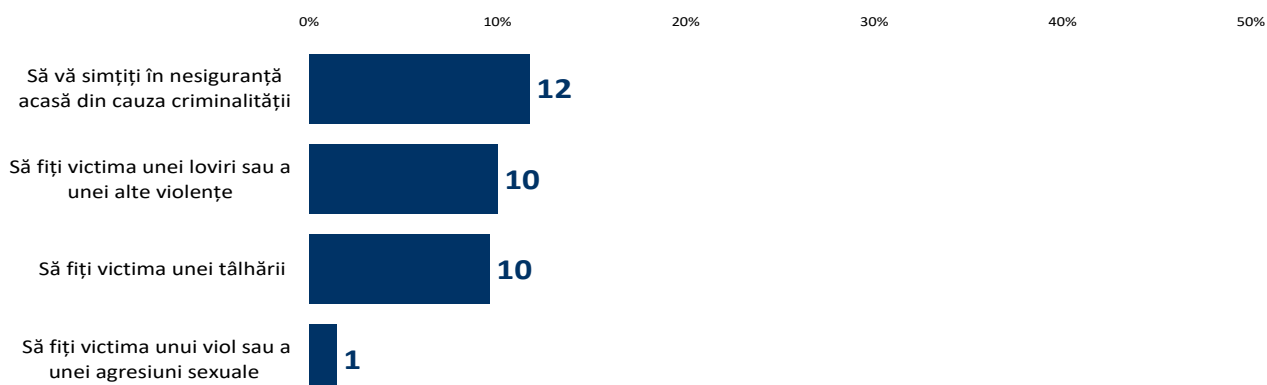
Pe ansamblu, deci, românii se simt în siguranță în cartierul sau comunitatea în care locuiesc, dar au impresia că, în general, în țară, nivelul de insecuritate al cetățenilor este foarte ridicat.

Q 24 – Q 27

Acest pachet de întrebări face un pas mai mult în direcția personalizării situațiilor în care respondenții au avut direct o interacțiune cu o situație de violență infracțională. Și în acest caz, experiențele personale (sau ale celor apropiați din familie) sunt reduse ca frecvență.

Q24 ... Q27. În ultimii trei ani, Dvs. sau cineva apropiat din familia Dvs. vi s-a întâmplat sau nu să fiți în următoarele situații?

% DA

Astfel, doar câte 10% dintre repondenți au fost în situația de victimă a unei violențe sau de victimă a unei tâlhării și numai 1% au fost victime ale unui viol sau agresiuni sexuale. Cu alte cuvinte, mai puțin de un sfert dintre respondenți au avut, personal sau printre apropiați, contact direct cu un atentat la siguranța personală.

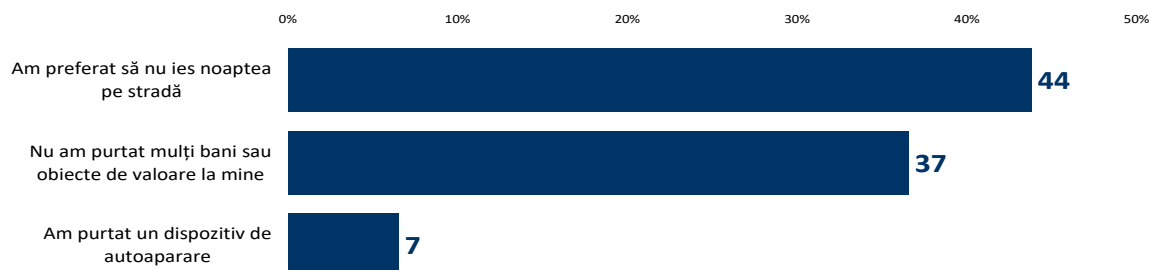
Pe de altă parte, 12% dintre respondenți au declarat că „s-au simțit în nesiguranță acasă din cauza criminalității”. Această categorie se încadrează, însă, la capitolul „teamă și nesiguranță psihologică”. Chiar cumulând toate procentele, rezultă că două treimi dintre respondenți s-au considerat în siguranță, în ultimii trei ani.

Q 28 – Q 30

În aceste întrebări sunt evaluate reacțiile individuale vizavi de riscurile de siguranță.

Q28 ... Q30. Din motive de securitate, în ultimii trei ani ați făcut vreunul din următoarele lucruri?

% DA

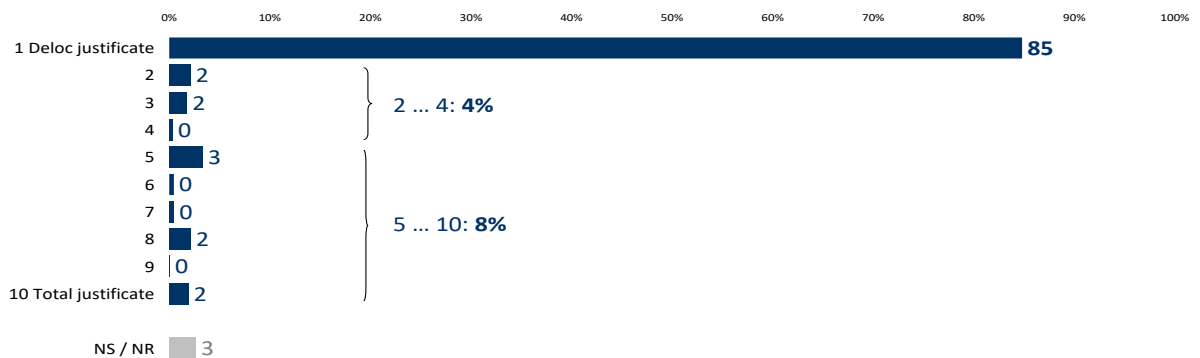
După cum se vede, doar 7% dintre respondenți au optat, în ultimii trei ani, la un comportament reactiv față de riscurile de siguranță, anume un „dispozitiv de autoapărare”. Celelalte două tipuri de comportament chestionate sunt pasive, de evitare a pericolului, nu de confruntare cu acesta. Varianta „am preferat să nu ies noaptea pe stradă” este menționată de 44% dintre respondenți, iar cea de a nu purta bani sau obiecte de valoare de 37% dintre respondenți.

Q 31 – Q 34

Aceste întrebări sondează măsura în care respondenții justifică anumite comportamente agresive, pe o scală de la 1 la 10, în care 1 înseamnă „total nejustificat”, iar 10 „total justificat”.

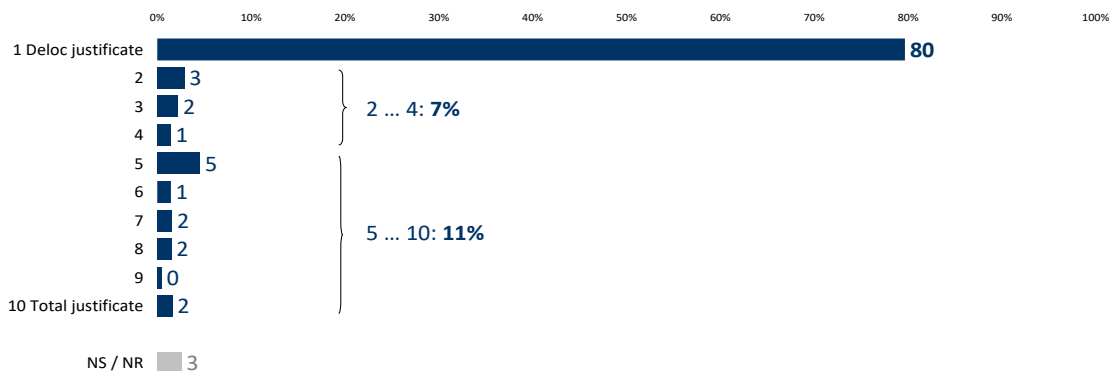
Pentru fiecare din afirmațiile următoare, vă rog să dați câte o nota de la 1 la 10, unde 1 înseamnă că nu sunt justificate deloc, iar 10 înseamnă că sunt total justificate.

Q31. Ca un soț să-și agrezeze nevasta (verbal și fizic)

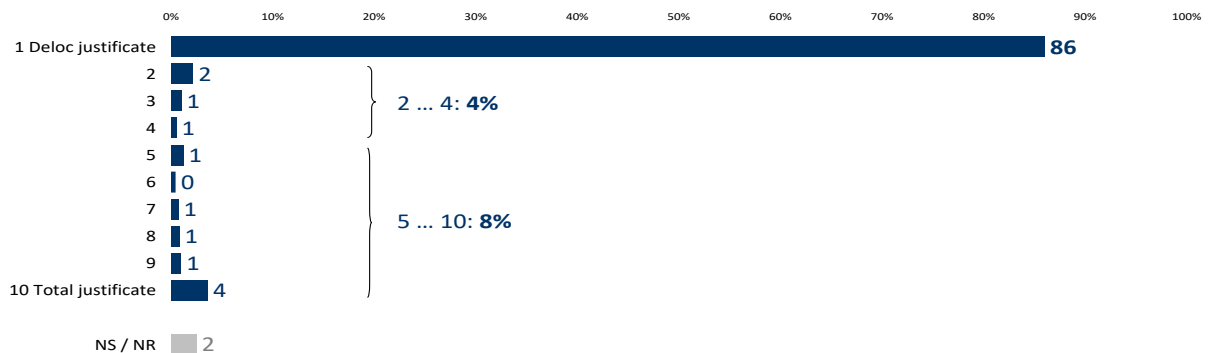
Pentru fiecare din afirmațiile următoare, vă rog să dați câte o nota de la 1 la 10, unde 1 înseamnă că nu sunt justificate deloc, iar 10 înseamnă că sunt total justificate.

Q32. Ca un părinte să-și agrezeze copilul (verbal și fizic)

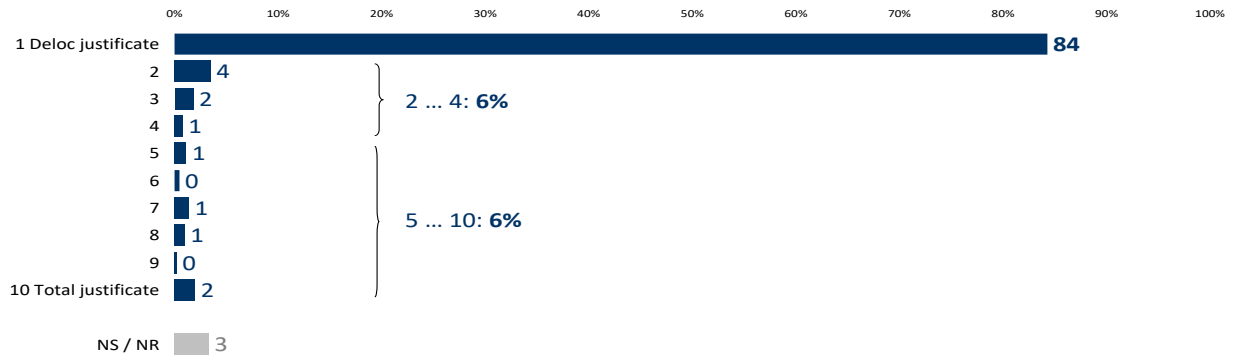
Pentru fiecare din afirmațiile următoare, vă rog să dați câte o nota de la 1 la 10, unde 1 înseamnă că nu sunt justificate deloc, iar 10 înseamnă că sunt total justificate.

Q33. Ca un părinte să-și neglijeze copilului

Pentru fiecare din afirmațiile următoare, vă rog să dați câte o nota de la 1 la 10, unde 1 înseamnă că nu sunt justificate deloc, iar 10 înseamnă că sunt total justificate.

Q34. Ca un angajator să-și agrezeze angajații (verbal și fizic)

Sociologic, vizavi de un comportament neutru din punct de vedere etic, măsurarea pe o asemenea scală duce la o distribuție a răspunsurilor perfect gaussiană: cei mai mulți respondenți se vor poziționa la mijlocul intervalului și numărul celorlalte opțiuni va scădea simetric, spre cele două extreme ale intervalului. În cazul în care comportamentul studiat are o miză non-etică, distribuția răspunsurilor va fi cu trei maxime corespunzătoare mijlocului și celor două extreme. Cu cât miza este mai mare, cu atât opțiunile extreme vor fi preferate opțiunii medii. În fine, în cazul în care comportamentul are o miză etică majoră, distribuția va fi puternic deplasată către una dintre extreme.

Acest tip de distribuție a răspunsurilor se observă în toate cele patru cazuri studiate. Întrucât întrebările sunt formulate pe structura: „cât de mult credeți că este justificat (un comportament negativ)”, este firesc ca răspunsurile să fie puternic deplasate către opinia „deloc justificat”.

La întrebarea „cât este de justificat ca un părinte să își agrezeze copilul (verbal și fizic)?”, răspunsul „deloc justificat” este de „doar” 80%, cea mai scăzută proporție comparativ cu celelalte trei întrebări. La polul opus, cel mai ridicat procentaj „deloc justificat” se consemnează la întrebarea „cât de justificat este ca un părinte să își neglijeze copilul?”

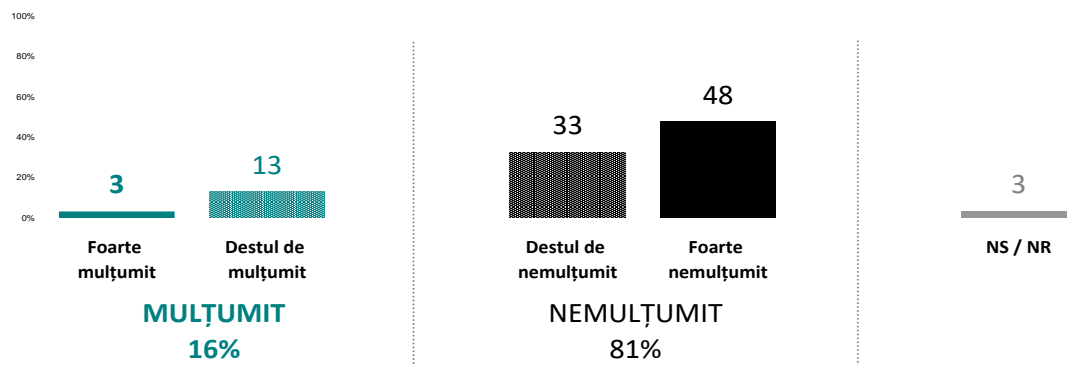
Răspunsurile la aceste întrebări nu indică, firește, situația de fapt din România, unde, probabil, există procentaje mai mari de părinți care își agrezează copiii sau de soți care își agrezează soțiile, dar ele reprezintă un

indiciu important pentru un anumit nivel de conștientizare a negativității comportamentelor agresiv-violente.

3. Percepții asupra corupției

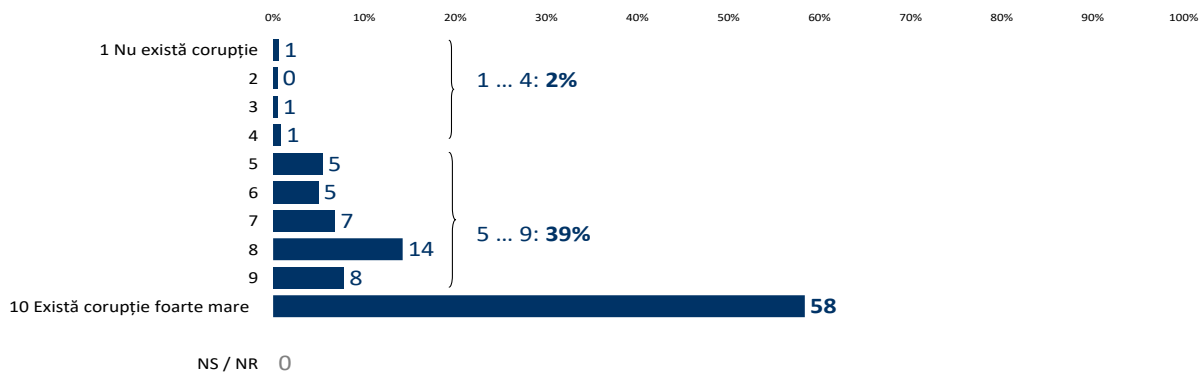
Q35. Cât de mulțumit sau de nemulțumit sunteți de activitatea statului român în privința combaterii corupției în România?

Așa cum menționam la începutul acestui document, activitatea statului român vizavi de combaterea unor situații negative este considerată nemulțumitoare. Și în cazul combaterii corupției, scorul net (diferența între cei mulțumiți și cei nemulțumiți) este puternic negativ (- 65 pp).

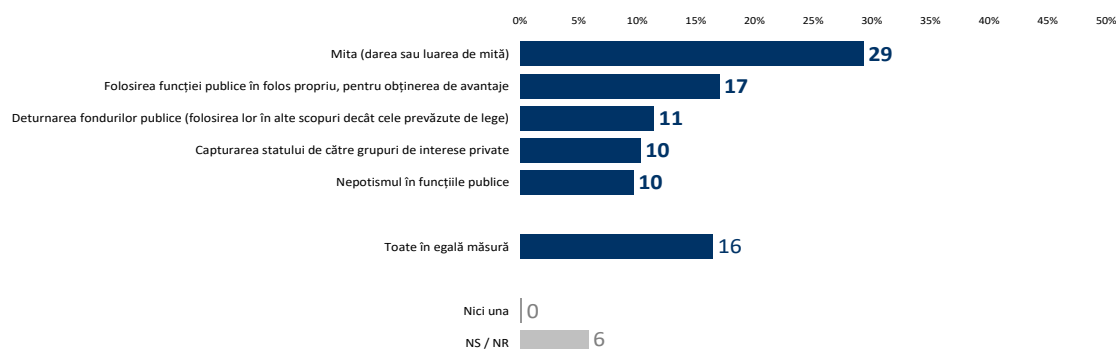
Să remarcăm, în plus, că distribuția răspunsurilor este aproape exponențială, existând o diferență foarte mare între cei „foarte mulțumiți” (3%) și cei „foarte nemulțumiți” (48%), dar și o diferență semnificativă între cei „destul de nemulțumiți” (33%) și cei „foarte nemulțumiți” (48%). Cu alte cuvinte, tema corupției este *extrem de sensibilă* în spațiul public românesc.

Q36. Care este opinia Dvs. asupra corupției în România, pe o scală de la 1 la 10, unde "1" înseamnă "nu există corupție în România" și "10" înseamnă "există corupție foarte mare în România"?

Răspunsurile la întrebarea asupra dimensiunii corupției în România, distribuite pe o scală de la 1 la 10, reflectă o percepție acută a unei corupții generalizate și grave. Astfel, 58% dintre răspunsuri se consemnează în dreptul reperului 10 al scalei, adică o corupție foarte mare. La acest procentaj se adaugă încă 39% dintre răspunsuri care situează nivelul corupției între reperul 5 și reperul 9. Doar 2% dintre respondenți au marcat nivelul corupției în intervalul 1-4, adică al percepției unei corupții restrânse.

Q37. Dintre următoarele, care considerați că este cea mai gravă manifestare a corupției?

La această întrebare, care sondează percepția modului în care se manifestă corupția, cel mai ridicat procentaj (29%) se referă la darea sau luarea de mită. La o distanță relativ mare, pe locul doi (17%), este menționată folosirea funcției publice în folos propriu. La aceste două modalități, se adaugă nepotismul (10%). Am grupat aceste trei elemente împreună pentru că ele

reflectă o imagine simplistă a corupției, văzută ca un tip de tranzacție între două persoane fizice.

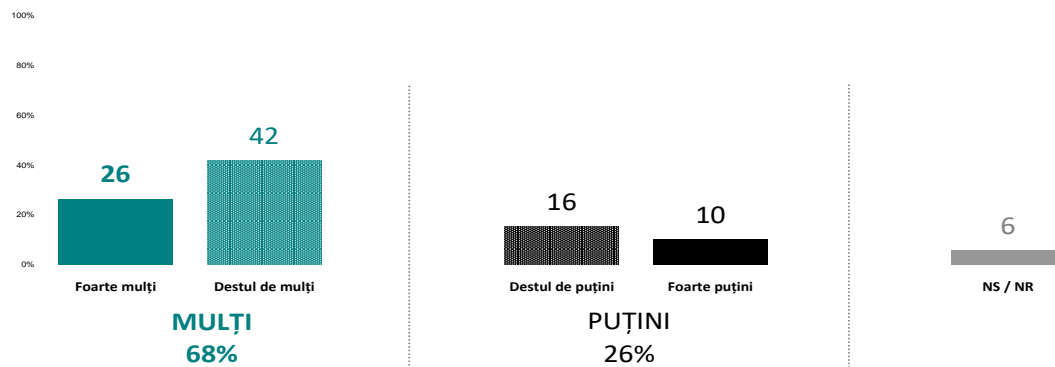
În afară de aceste trei modalități, au fost menționate și deturnarea fondurilor publice (11%) și capturarea statului de către grupuri de interese private (10%). Aceste două modalități presupun structuri mult mai sofisticate de corupție, în care sunt angrenate grupări specializate și care, de foarte multe ori, nu sunt decelabile de către cetățenii obișnuiți și, în multe cazuri, nici nu încalcă, explicit, legea. Ceea ce vrem să subliniem este că respondenții au, pe ansamblu, o imagine a corupției de tip tradițional, în care există un corupt și un corupător, persoane fizice, care, amândoi, încalcă legea.

Q 38 – Q 44

Acest pachet de întrebări sondează opiniile referitoare la categoriile socio-profesionale implicate cel mai mult în acte de corupție.

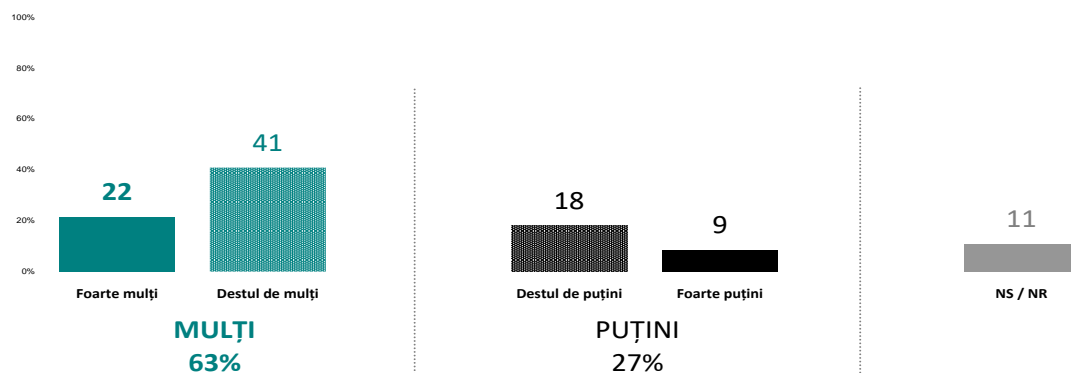
În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?

Q38. Funcționari publici

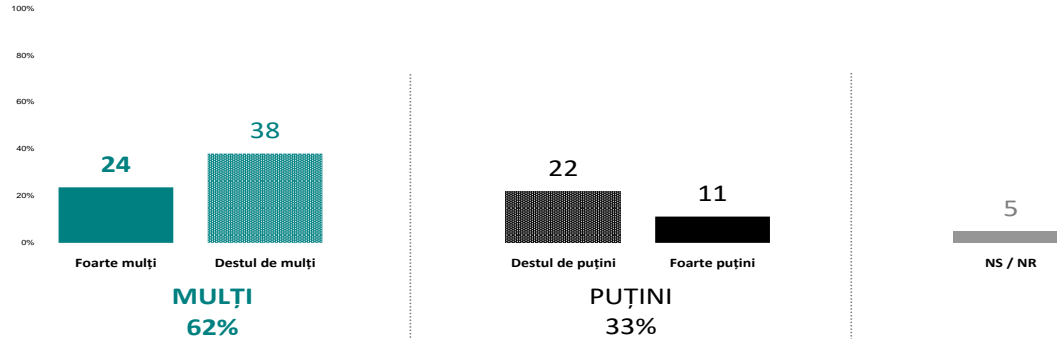

În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?

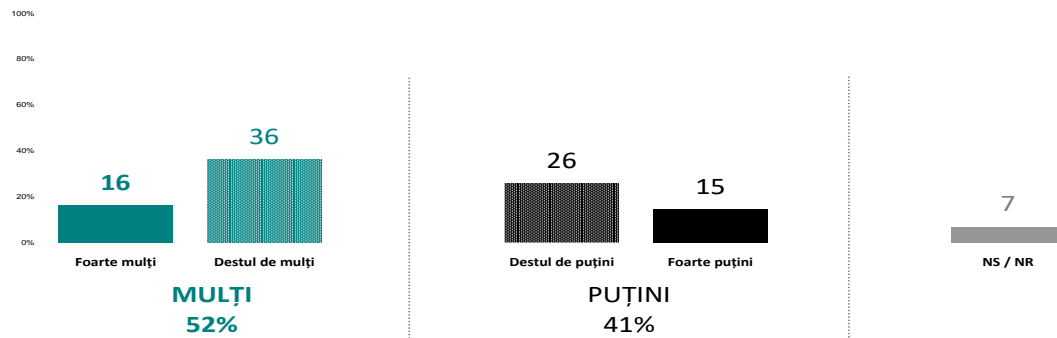
Q39. Reprezentanți ai sistemului judiciar

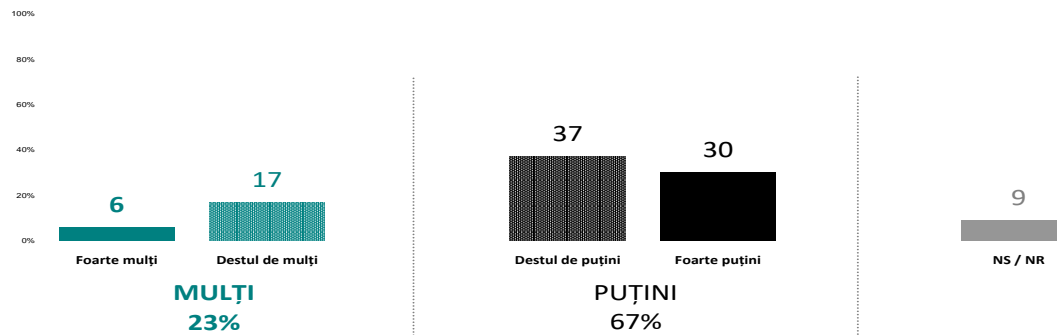
În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?
Q40. Polițiști

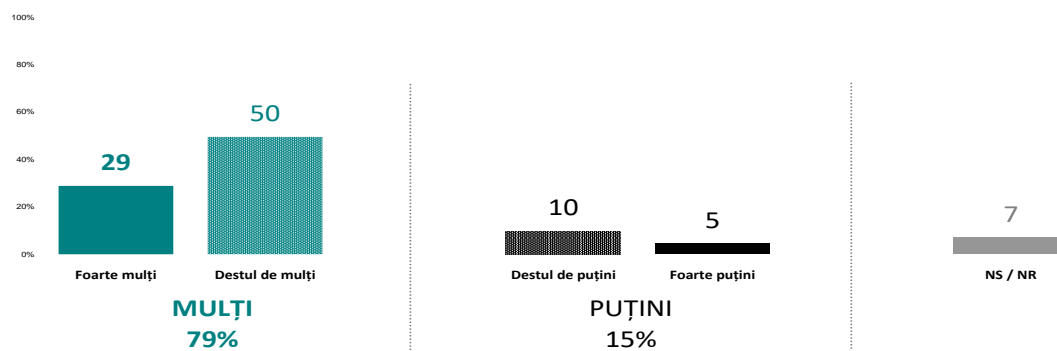
În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?
Q41. Medici

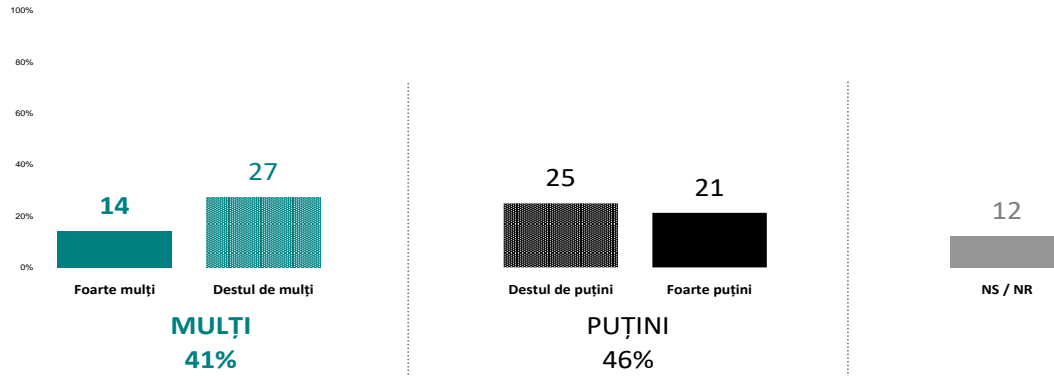
În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?
Q42. Profesori

În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?
Q43. Oameni de afaceri

În cazul următoarelor grupuri de persoane, cât de mulți sau de puțini dintre ei credeți că sunt implicați în acte de corupție?
Q44. Jurnaliști și mass media

Orecum surprinzător, profesorii sunt categoria percepută ca fiind cel mai puțin implicată în acte de corupție, cu un scor net de -44 pp. 67% dintre respondenți consideră că „puțini” și „foarte puțini” profesori sunt corupți, față de 23% care văd printre profesori „destul de mulți” și „foarte mulți” implicați în acte de corupție. O percepție echilibrată, ușor favorabilă (scor net de -5 pp), o au și cei din sectorul jurnalism/mass-media, pentru care respondenții indică 41% implicați în acte de corupție, față de 46% neimplicați în asemenea fapte. Urmează medicii (scor net de +11 pp), despre care 52% dintre respondenți cred că sunt implicați „mult” și „foarte mult” în acte de corupție, față de 41% dintre cei chestionați care cred medicii sunt „puțin” și „foarte puțin” implicați în asemenea acte.

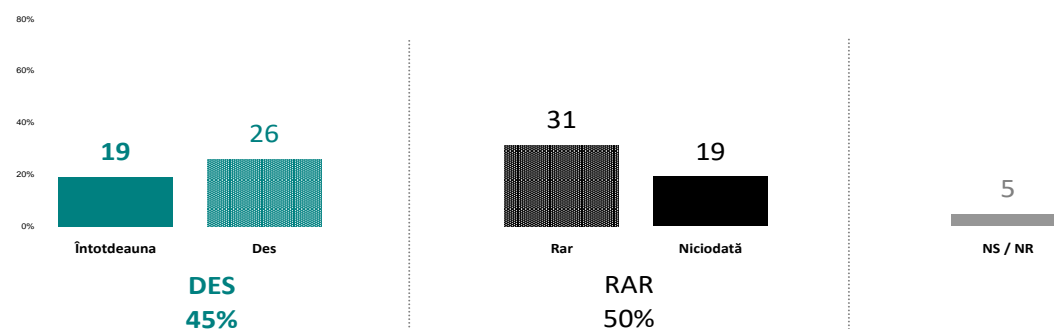
Polițiștii sunt considerați mai corupți decât medicii, 62% dintre respondenți fiind de părere că aceștia sunt „mult” și „foarte mult” implicați în acte de corupție, în timp ce 33% consideră că sunt „puțin” și „foarte puțin” implicați în asemenea acte (scor net de +29 pp).

Reprezentanții sistemului judiciar sunt considerați „foarte” și „destul de mult” implicați în acte de corupție de către 63% dintre respondenți. Doar 27% dintre aceștia apreciază corupția de la nivelul sistemului judiciar ca fiind redusă (scor net de +33 pp).

Un segment încă mai corupt este perceput a fi cel al funcționarilor publici. 68% dintre respondenți îi consideră pe aceștia „foarte” și „destul de mult” implicați în acte de corupție, față de 26% care consideră că funcționarii sunt „puțin” sau „foarte puțin” implicați în asemenea practici (scor net de + 42 pp).

Surprinzător, dincolo de categoriile enumerate mai sus, care cuprind în cvasi-totalitate funcționari la stat sau angajați, întrebarea **Q 43**, care sondează părerile privitoare la corupția în domeniul privat, evidențiază oamenii de afaceri ca fiind cea mai implicată în acte de corupție categorie socio-profesională. 79% dintre cei chestionați consideră că oamenii de afaceri sunt „mult” și „foarte mult” implicați în acte de corupție și doar 15% opinează că oamenii de afaceri implicați în acte de corupție sunt „puțini” și „foarte puțini” (scor net de +64 pp).

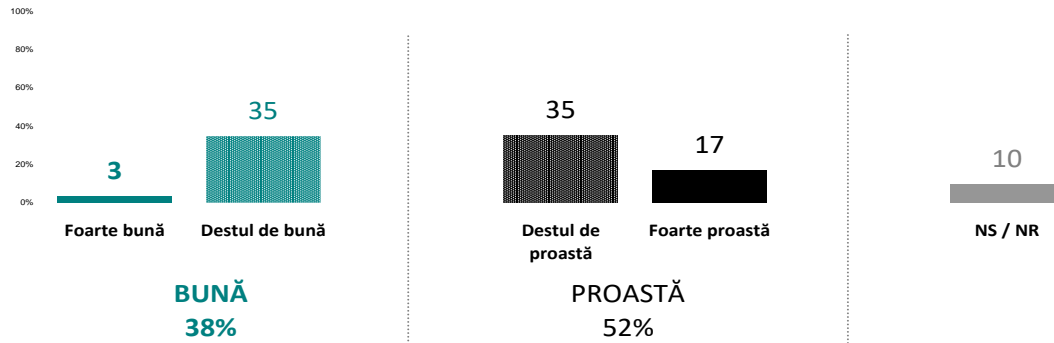
Q45. Am dori să vă întrebăm acum despre experiența dvs. cu autoritățile locale și furnizorii de servicii publice, cum ar fi polițiștii, avocații, medicii, profesorii și funcționarii publici din comunitatea dvs. Cât de des credeți că oamenii obișnuiți ca dvs. sau cei din vecinătatea dvs. sunt nevoiți să plătească mită, să dea un cadou sau să facă o favoare pentru a obține serviciile de care au nevoie?

În mod asemănător cu situațiile prezentate în alte barometre, atunci când se trece de la o percepție generală asupra unei situații la experiența personală, se constată o răsturnare a opiniilor. Deși din întrebările anterioare rezultă o percepție potrivit căreia corupția este mare și generalizată în România, la întrebarea Q 45 doar 45% dintre respondenți sunt de părere că au nevoie să plătească mită sau să facă favoruri pentru un anumit serviciu, în timp ce 50% sunt mai degrabă de opinie contrară.

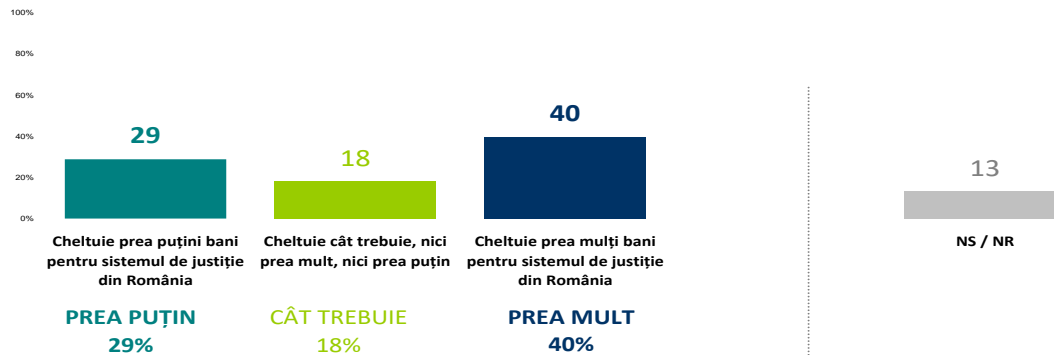
4. Percepții asupra sistemului judiciar

Q46. Cum considerați că este situația în momentul de față în sistemul de justiție din România din punct de vedere al independenței judecătorilor și curților de justiție? Ați spune că este foarte bună, destul de bună, destul de proastă sau foarte proastă?

Puși să evalueze situația din sistemul de justiție din România din punctul de vedere al judecătorilor și curților, 53% dintre cei chestionați au opinat că situația este „proastă” și „foarte proastă” față de 38% care au fost de părere că este „bună” sau „foarte bună”.

Q47. Considerați că statul român cheltuie prea mulți sau prea puțini bani pentru sistemul de justiție din România?

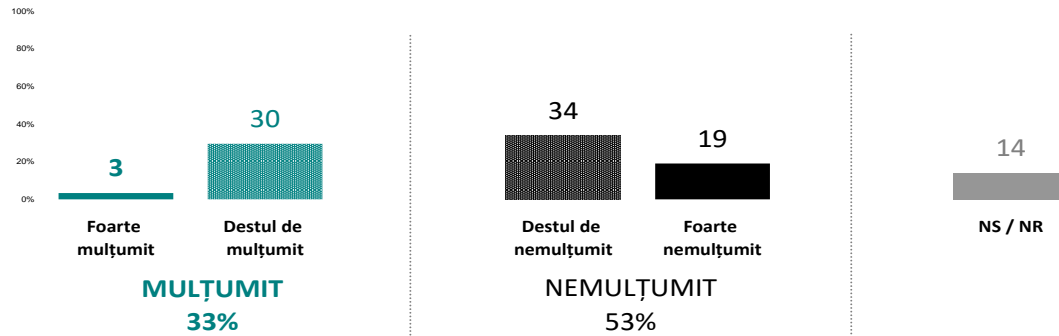

În general, respondenții sunt de părere că în România se cheltuie „prea mulți” bani pentru sistemul de justiție (40%). Doar 18% apreciază că se cheltuie „cât trebuie” și 29% că se cheltuie „prea puțin”.

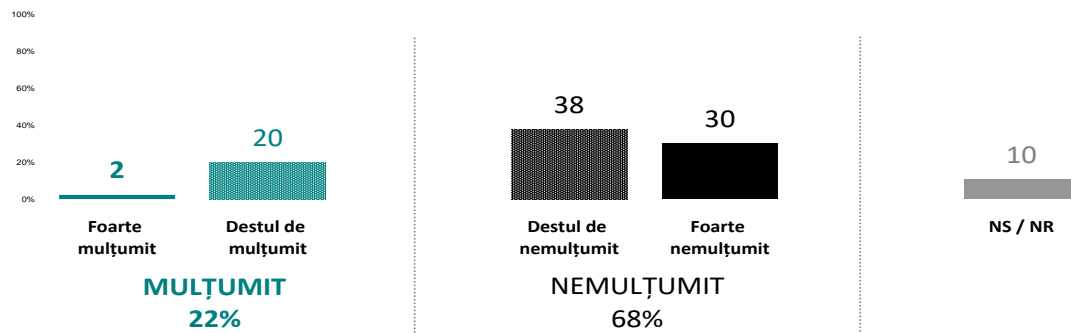
Q 48-Q 50

Aceste întrebări sondează nivelul de mulțumire vizavi de câteva aspecte ce țin de sistemul de justiție din România.

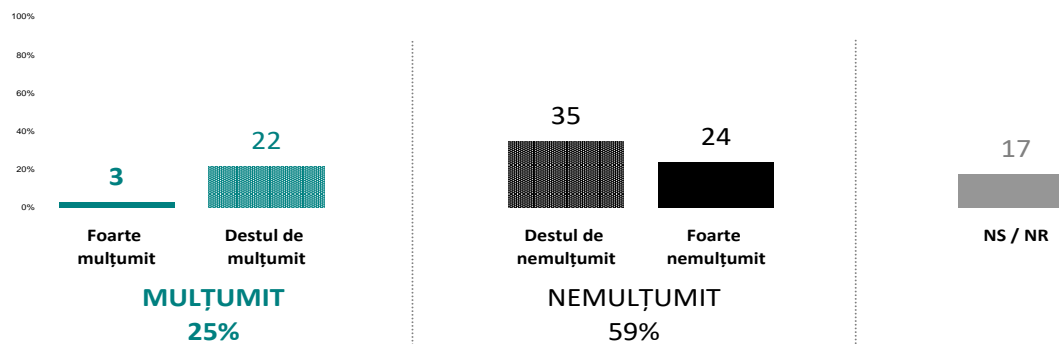
Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de următoarele aspecte ce țin de sistemul de justiție din România?
Q48. Imparțialitatea actului de justiție

Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de următoarele aspecte ce țin de sistemul de justiție din România?
Q49. Rapiditatea actului de justiție (celeritatea)

Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de următoarele aspecte ce țin de sistemul de justiție din România?
Q50. Reintegrarea socială a persoanelor care au fost sancționate penal

Opiniile sunt cel mai polarizate în privința celerității actului de justiție, unde 68% dintre respondenți sunt nemulțumiți față de 22% mulțumiți.

Urmează reintegrarea socială a persoanelor sancționate penal, față de care 59% sunt nemulțumiți și 25% mulțumiți.

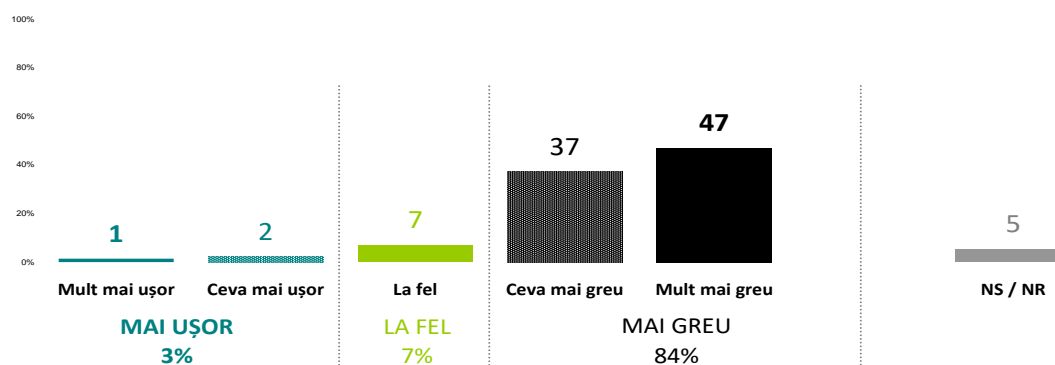
În fine, imparțialitatea actului de justiție, față de care avem 53% nemulțumiți și 33% mulțumiți.

Totuși, distribuția de tip gaussian a răspunsurilor indică faptul că avem de-a face cu o situație susceptibilă de îmbunătățire funcțională (spre deosebire de cazul corupției, de exemplu).

Este de remarcat că la toate cele trei întrebări existe un procentaj semnificativ de NS/NR, ceea ce indică mai degrabă faptul că o mare parte din populația României nu a avut de-a face direct cu sistemul de justiție.

Q51. Considerați că cei cu o condiție socială mai puțin bună au acces la justiție în România mai greu, la fel sau mai ușor decât cei o condiție socială mai bună?

La întrebarea dacă accesul la justiție în România este condiționat de statutul sau nivelul social, răspunsurile sunt deconcertante. 84% dintre respondenți consideră că o condiție socială mai puțin bună înseamnă un acces „mai greu” sau „mult mai greu” la justiție, 7% consideră că accesul este similar și doar 3% cred că cei cu o condiție socială mai puțin bună au acces mai ușor la actul de justiție. Cu alte cuvinte, românii cred că justiția este pentru cei bogați și privesc sistemul de justiție cu neîncredere.

5. Concluzii

- Ca și în alte domenii cercetate în Barometrele anterioare, la modul general, românii percep situația din țară ca fiind mult mai proastă decât situația lor particulară sau decât ceea ce le este accesibil prin experiență sau informare directă. În cazul de față, România este percepută, în ansamblu, ca un spațiu al violenței și infracționalității, un

spațiu în care siguranța cetățeanului este precară. Când sunt chestionate experiențele personale, însă, constatăm că o covârșitoare majoritate a respondenților afirmă că în comunitatea proprie nu există decât în mod excepțional infracțiuni în spațiul public, iar siguranța proprie nu este amenințată.

Avem de-a face, evident, cu un fenomen probabil indus, dar cu siguranță amplificat, mediatic. În special televiziunile impun în discursul știrilor evenimente senzaționale, pe care le relatează de la o „distanță socială” mică (cadre de la fața locului, prim-planuri, vox-pop-uri cu „martori oculari”). Astfel, un volum imens de „realitate accentuată (enhanced reality)” intră în rutina zilnică a oamenilor și începe să fie perceput ca atare.

- O altă cauză a acestei distorsiuni de percepție este comparația cu alte țări. Cu alte cuvinte: dacă România este mai săracă decât celelalte țări, atunci toate situațiile din România sunt mai proaste/negative decât în celelalte țări.
- În fața risurilor vizavi de securitatea cetățeanului, românii au, în general, un comportament pasiv, de evitare a pericolelor.
- Totuși, există un nivel înalt de conștientizare a negativității comportamentelor agresiv-violente.
- Tema corupției este *extrem de sensibilă* în spațiul public românesc. În mod similar cu infraționalitatea și violența, românii tind să perceapă România ca pe o țară fundamental coruptă, chiar dacă, la nivelul experienței individuale, percepția asupra numărului actelor de corupție este mult mai restrânsă.
- Pe ansamblu, respondenții văd „corupția” într-un mod tradițional, la scară mică: există un corupt și un corupător, persoane fizice, care, amândoi, încalcă legea. Doar o parte relativ mică (20-25%) dintre respondenți conștientizează marea corupție, cea în care se tranzacționează resurse uriașe, pe deasupra legii, prin intermediul unor structuri instituționale.

- În mod surprinzător, românii consideră că oamenii de afaceri sunt categoria socio-profesională cea mai implicată în acte de corupție. De regulă, până acum, în spațiul mediatic, persista ideea că funcționarii publici, judecătorii sau polițiștii sunt cei mai corupți.
- Majoritatea românilor este, în general, nemulțumită de funcționarea justiției; nemulțumirea este generată, în primul rând de lipsa de încredere.